

PRZEDMOWA

O wyjątkowym znaczeniu Soboru Watykańskiego II dla dziejów Kościoła rzymskokatolickiego w XX i XXI w. nie trzeba chyba nikogo przekonywać. Ciągłe na nowo odkrywamy wielkie bogactwo teologiczne soborowych dokumentów. Takim bogactwem odznacza się również objętościowo najkrótszy z dokumentów – Deklaracja o stosunku Kościoła do religii niechrześcijańskich *Nostra aetate*.

Dokumenty soborowe stanowią efekt końcowy wielu sesji, dyskusji oficjalnych i nieoficjalnych Ojców Soborowych, efekt szeregu korekt i udoskonaleń wersji ostatecznych dokumentów. Ponad czterdzieści lat temu, kiedy powstawały konstytucje, dekryty i deklaracje, zapewne wielu teologów i wiele innych osób śledziło na bieżąco historię poszczególnych dokumentów. Niektóre z tych, historycznych już dziś, dziejów powstawania dokumentów znalazły się we wprowadzeniach do nich. Dzieje te były jednak o wiele bardziej złożone niż sugerują to kilkustronicowe omówienia. Dowodzi tego chociażby historia deklaracji *Nosta aetate*.

Trudno przecenić znaczenie tego dokumentu w dobie dialogu międzyreligijnego, w dobie bezprecedensowego otwarcia się Kościoła katolickiego na inne religie. Otwarcie, o którym mówi deklaracja, należy widzieć jednak szerzej, pełniej – mianowicie w kontekście historii powstania dokumentu i w świetle wypowiedzi Ojców Soboru. Takie szersze, pełniejsze spojrzenie czyni nas lepiej przygotowanymi do dialogu z religiami. Z wszystkich zaś, najbliższa nam jest religia „starszych braci w wierze”, jak mawiał Jan Paweł II, przeto spojrzenie na nr 4. deklaracji *Nostra aetate* w świetle wypowiedzi Ojców Soborowych jest szczególnie ważne.

Ksiądz Grzegorz Ignatowski w swojej najnowszej książce podjął się usystematyzowania tych wypowiedzi, koncentrując się szczególnie na problematyce judaizmu i Żydów; w rozdziale trzecim przywołał również niektóre wypowiedzi Ojców Soborowych dotyczące innych religii. Zdecydowany akcent książka ks. Ignatowskiego kładzie jednak na zagadnienie judaizmu – i bardzo słusznie – bowiem dialog i wzajemne pojednanie między chrześcijaństwem a judaizmem i narodem żydowskim jest dziś zadaniem absolutnie priorytetowym i ze wszech miar na-

leży popierać wszelkie obustronne inicjatywy dialogowe. Równie ważna jest każda próba popularyzacji tej problematyki.

Książka ks. Grzegorza Ignatowskiego posiada więc swoją niezaprzeczną wartość historyczną, lecz co ważniejsze, jest pracą niezwykle aktualną i dopóty nią będzie, dopóki nie wprowadzimy w życie postulatów *Nostra aetate*. Autorowi należy nie tylko pogratulować, ale także życzyć, aby książka dotarła do jak najszerszego grona czytelników.

ks. prof. dr hab. Józef Urban